

Bernard Wientjes:

‘De crisis biedt ook kansen’

Sinds 2005 is Bernard Wientjes voorzitter van de werkgeversorganisatie VNO-NCW. In het crisisakkoord tussen regering, werkgevers en vakbonden heeft scholing een vaste plaats gekregen. Leven-lang-leren is een essentieel onderdeel van de maatschappij en daarin wordt de rol van de Open Universiteit Nederland volgens hem steeds belangrijker. Wientjes: ‘De Open Universiteit moet inspelen op de actuele vraag naar kennis.’

Wat is uw eerste associatie met de Open Universiteit?

‘De naam geeft al aan dat het een open instelling is, waar iedereen binnen kan komen. De Open Universiteit is zeer toegankelijk, omdat je niet fysiek naar de universiteit hoeft te gaan, maar vanuit je eigen huis of kantoor kunt studeren. Op dit moment is het allerbelangrijkste voor de toekomst van Nederland dat we ons kennis-, onderzoeks- en innovatieniveau verhogen. Een universiteit die de gelegenheid geeft naast een baan te studeren, op momenten dat je het jou uitkomt, is in deze tijd onmisbaar.’

Wat vindt u, als voorzitter van de werkgevers, de belangrijkste opdracht van de Open Universiteit?

‘Voor werkgevers is leven-lang-leren van groot belang. Daar wordt steeds meer aandacht aan besteed in cao’s en arbeidsovereenkomsten. De belangrijkste opdracht van de Open Universiteit is te zorgen dat het proces van leven-lang-leren ook op academisch niveau inhoud gegeven wordt. Net als andere onderwijsinstellingen moeten universiteiten eraan meewerken dat

werknemers hun kennis levenslang op peil houden en daardoor inzetbaar blijven. Daarin kan de Open Universiteit, die toegankelijk is voor mensen die op afstand wensen te studeren, een grote rol spelen.'

Heeft de Open Universiteit die rol nog niet genoeg waar kunnen maken?

'Over leven-lang-leren is veel gepraat, maar in de praktijk wordt er nog te weinig gedaan. Kennis veroudert snel, dus de noodzaak om die op peil te houden is groot. Maar de gemiddelde Nederlander ziet er toch tegenop om weer de schoolbanken in te gaan. Vaak zitten mensen in een systeem van werk, gezin en andere bezigheden en vinden zij een onderbreking lastig. Bij de Open Universiteit kun je die onderbreking zelf invullen. Ik denk dat de Open Universiteit, misschien nog meer dan de andere universiteiten, de actualiteit in de gaten moet houden. De ontwikkelingen in de maatschappij gaan heel snel. Neem bijvoorbeeld de financiële wereld, waar wordt nagedacht over nieuwe systemen. Het zou fantastisch zijn als de Open Universiteit haar opleidingspakket geschikt maakt voor bankiers die het roer om moeten gooien. Door haar openheid en structuur kan de Open Universiteit als geen ander snel reageren. Naar mijn idee moet je het bijzondere aspect van studeren op de plaats, op de tijd en in het tempo dat je zelf bepaalt, combineren met de actuele vraag naar kennis.'

Hoe ziet u de positie van de Open Universiteit binnen het Nederlands hoger onderwijs?

'Het zou goed zijn als de Open Universiteit in de tweede 25 jaar van haar bestaan de plek krijgt die ze zou moeten hebben. Als je "universiteit" zegt, denk je pas in laatste instantie aan de Open Universiteit. Een zwak punt is dat tegen een diploma van de Open Universiteit toch anders wordt aangekeken dan tegen een diploma van bijvoorbeeld de Universiteit Leiden. Daar mag best iets aan gedaan worden. De Open Universiteit zou meer aandacht kunnen geven aan haar imago en haar specifieke plaats. Die wordt steeds belangrijker, omdat leven-lang-leren een essentieel onderdeel van onze maatschappij gaat worden.'

Kan de Open Universiteit een rol spelen in de economische crisis?

'In de crisis zie je een aantal ontwikkelingen. Er worden veel mensen ontslagen; die zullen zeker gestimuleerd moeten worden om zich te scholen. Het interessante in het crisisakkoord dat we met het kabinet en de bonden hebben gesloten, is de eis van scholing voor de deeltijd-WW. De crisis brengt dus enerzijds grote zorgen met zich mee, anderzijds wordt deze gebruikt om het aspect scholing versneld op de agenda van bedrijven te krijgen. Als ik de Open Universiteit was, zou ik een campagne beginnen: "Zit u in de deeltijd-WW, kom dan bij ons om uw kennis snel en op een goede manier bij te spijkeren." Ook de verhoging van de pensioenleeftijd biedt kansen. Mensen zullen meer behoefte hebben aan actualisering van hun kennis om ervoor te zorgen dat zij geschikt blijven voor de arbeidsmarkt. Weer een mogelijkheid voor een organisatie als de Open Universiteit om daarop in te spelen.'

Stel dat er geen Open Universiteit was, zou die dan alsnog opgericht moeten worden?

‘Wat je nu in Nederland ziet, is dat er allerlei particuliere opleidingen komen. Ik vind het heel gezond dat zich naast de bestaande universiteiten ook een private sector ontwikkelt. Als er nog geen Open Universiteit geweest zou zijn, zou dat misschien nog sneller zijn gegaan. Nu de universiteit bestaat en een functie vervult, is het goed dat zij door de concurrentie in de private sector nog wat extra gestimuleerd wordt om de kwaliteit van het aanbod op een hoog niveau te houden.’

Wat is uw advies voor de komende 25 jaar?

‘In ieder geval zorgen dat het imago verbetert en kritisch blijven kijken naar de pakketten die je aanbiedt. Misschien kunnen er nieuwe studierichtingen ontwikkeld worden. Als het aanbod actueel en marktgericht is, denk ik dat de Open Universiteit de komende jaren weinig hoeft te vrezen.’

José Vorstenbosch